

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету комп'ютерних
інформаційних технологій
Ігор ЯКИМЕНКО

2024р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2024р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ННІНОТ

Святослав ПИТЕЛЬ

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Міжнародна торгівля»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітньо-професійна програма: «Економічна кібернетика»

Кафедра міжнародної економіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практичні	ІРС	Тренінг	СРС	Разом	Іспит
Денна	III	5	30	30	4	8	78	150	5
Заочна	III	5	8	4			138	150	6

Тернопіль – 2024

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 05 "Соціальні та поведінкові науки" спеціальності 051 «Економіка», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 9 від 26.05.2022).

Робоча програма складена к.е.н., доцентом кафедри міжнародної економіки Аллою УНІЯТ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародної економіки
Протокол № _____ від « _____ » _____ 2024р.

Завідувач кафедри _____ д.е.н., проф. Ірина ЗВАРИЧ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Економіка»
протокол № 2 від 30.08. 2024 р.

Голова групи
забезпечення спеціальності, д.е.н., проф. _____ Віктор КОЗЮК

Гарант ОП, доктор філософії, доцент _____ Катерина ПРИШЛЯК

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“Міжнародна торгівля”

1. Опис дисципліни “Міжнародна торгівля”

2. Мета й завдання вивчення дисципліни

Дисципліна - Міжнародна торгівля	Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань: 05 “Соціальні та поведінкові науки”	Статус дисципліни: обов’язкова Мова викладання українська
Кількість залікових модулів - 5	Спеціальність: 051 «Економіка»	Рік підготовки: <i>Денна, заочна - 3</i> Семестр: <i>Денна, заочна -5</i>
Кількість змістових модулів - 2	Освітньо-професійна програма «Економічна кібернетика»	Лекції: <i>Денна – 30</i> <i>Заочна -8</i> Практичні заняття: <i>Денна – 30</i> <i>Заочна -4</i>
Загальна кількість годин 150	Ступінь вищої освіти - бакалавр	Самостійна робота: <i>Денна – 78,</i> <i>Заочна – 138</i> <i>Тренінг -8</i>
Тижневих годин – год., з них аудиторних - год.		Вид підсумкового контролю - екзамен

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою навчальної дисципліни є формування цілісного уявлення про міжнародну торгівлю та інструменти торгівельної політики, що дозволяють поглибити розуміння світових економічних процесів в епоху глобалізації та обґрунтовувати економічні рішення стосовно експорту та імпорту продукції, торгівельної політики країни.

Завдання вивчення дисципліни полягають у тому, щоб ознайомити студентів із головними теоретичними та прикладними питаннями визначення об'єктивних умов формування та функціонування міжнародної торгівлі; виявлення напрямків, форм та методів міжнародної торгівлі на світових галузевих ринках товарів, послуг, капіталу, робочої сили; вивчення економічного потенціалу країн світу та України з метою виявлення об'єктивних і суб'єктивних умов організації спільних з іноземним капіталом підприємств, транснаціональних корпорацій та багатонаціональних корпорацій; суті, структури та порядку укладання і виконання міжнародних комерційних контрактів.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни: міжнародна економіка, макроекономіка, економіка підприємства.

2.5. Результати навчання.

ПРН 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

3. Програма дисципліни “ Міжнародна торгівля”

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи міжнародної торгівлі та її форми

Тема 1. Міжнародна торгівля: економічна сутність та концепції розвитку

Сутність міжнародної торгівлі та її специфічні риси. Основні етапи розвитку міжнародної торгівлі. Концепції міжнародної торгівлі

Література: 1-25.

Тема 2. Система показників результативності міжнародної торгівлі

Абсолютні показники результативності міжнародної торгівлі. Відносні показники результативності міжнародної торгівлі. Показники структури міжнародної торгівлі. Показники інтенсивності здійснення міжнародної торгівлі. Показники економічної ефективності зовнішньої торгівлі.

Література: 1-25.

Тема 3. Національний рівень регулювання міжнародної торгівлі

Основні типи торговельної політики. Тарифні методи регулювання міжнародної торгівлі. Нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі.

Література: 1-25.

Тема 4. Наднаціональний рівень регулювання міжнародної торгівлі: СОТ
Історія створення ГАТТ/СОТ. Сфера діяльності СОТ. Цілі СОТ. Функції СОТ. Структура СОТ. Процедура вступу до СОТ. Фундаментальні принципи уніфікованих міжнародних правил товарної торгівлі.

Література: 1-25.

Тема 5. Форми міжнародної торгівлі

Міжнародні торгові класифікатори. Форми міжнародної торгівлі за специфікою предмета торгівлі. Міжнародна торгівля промисловими товарами, машинами і устаткуванням. Міжнародна торгівля сировинними матеріалами. Міжнародна торгівля послугами. Міжнародна торгівля продукцією інтелектуальної власності. Форми міжнародної торгівлі за специфікою взаємодії суб'єктів. Міжнародна зустрічна торгівля. Електронна торгівля. Міжнародний лізинг. Міжнародне виробниче кооперування.

Література: 1-25.

Змістовий модуль 2. Організаційні аспекти міжнародної торгівлі

Тема 6. Методи здійснення експортно-імпортних операцій

Систематизація методів міжнародної торгівлі. Торгівля через торговельно-посередницьку ланку.

Література: 1-25.

Тема 7. Організовані товарні ринки.

Сутність міжнародної біржової торгівлі. Види та порядок проведення біржових операцій. Міжнародні товарні аукціони. Міжнародні торги. Міжнародні ярмарки та виставки.

Література: 1-25.

Тема 8. Міжнародні комерційні контракти

Багатокритеріальна класифікація міжнародних комерційних контрактів. Підготовка до укладання міжнародного комерційного контракту. Структура міжнародного комерційного контракту. Укладання міжнародного комерційного контракту. Умови контракту. Торгові звичаї. Виконання міжнародного комерційного контракту.

Література: 1-25.

Тема 9. Інкотермс 2020

Суть Інкотермс та їх зміст. Ключові зміни Інкотермс 2020 у порівнянні з 2010.

Література: 1-25.

Тема 10. Врегулювання міжнародних торгових спорів

Врегулювання міжнародних торгових спорів міжнародним комерційним арбітражем. Врегулювання торгових суперечок у рамках СОТ

Література: 1-25.

Тема 11. Сутність та основні форми міжнародних розрахунків.

Характеристика міжнародних розрахунків. Міжнародні розрахунки за допомогою акредитива. Міжнародні розрахунки за допомогою інкасо

Література: 1-25.

Тема 12. Світовий ринок товарів та послуг.

Світовий товарний ринок: сутність, структура, ціноутворення. Товарна структура світового ринку. Регіональна структура світового ринку. Міжнародна торгівля послугами. Міжнародна торгівля фінансовими послугами.

Література: 1-25.

Тема 13 Зовнішня торгівля та зовнішньоторговельна політика України

Товарна та географічна структура зовнішньої торгівлі України. Підвищення конкурентоспроможності українських товарів на світовому ринку. Митна політика країни. Нетарифні методи торгової політики в Україні.

Література: 1-25.

4. Структура залікового кредиту
дисципліни “Міжнародна торгівля”
(денна форма навчання)

	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи
Тема 1. Міжнародна торгівля: економічна сутність та концепції розвитку	2	2	7	Опитування
Тема 2. Система показників результативності міжнародної торгівлі	4	4	7	Опитування
Тема 3. Національний рівень регулювання міжнародної торгівлі	4	4	7	Опитування
Тема 4. Наднаціональний рівень регулювання міжнародної торгівлі: СОТ	2	2	7	Опитування
Тема 5. Форми міжнародної торгівлі	2	2	6	Опитування
Тема 6. Методи здійснення експортно-імпортних операцій	4	4	6	Опитування
Тема 7. Організовані товарні ринки	2	2	6	Опитування
Тема 8. Міжнародні комерційні контракти	2	2	6	Опитування
Тема 9. Інкотермс 2020	2	2	6	Опитування
Тема 10. Врегулювання міжнародних торгових спорів	2	2	6	Опитування
Тема 11. Сутність та основні форми міжнародних розрахунків	2	2	6	Опитування
Тема 12. Світовий ринок товарів та послуг	2	2	6	Опитування
Тема 13. Зовнішня торгівля та зовнішньоторговельна політика України	2	2	6	Опитування
Всього	30	30	78	
Тренінг	8			

(заочна форма навчання)

	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи міжнародної торгівлі та її форми			
Тема 1. Міжнародна торгівля: економічна сутність та концепції розвитку	1	1	10
Тема 2. Система показників результативності міжнародної торгівлі	1	1	10
Тема 3. Національний рівень регулювання міжнародної торгівлі	1	-	10
Тема 4. Наднаціональний рівень регулювання міжнародної торгівлі: СОТ	-	-	10
Тема 5. Форми міжнародної торгівлі	1	-	10
Змістовий модуль 2. Організаційні аспекти міжнародної торгівлі			
Тема 6. Методи здійснення експортно-імпортних операцій	-	-	12
Тема 7. Організовані товарні ринки	1	1	12
Тема 8. Міжнародні комерційні контракти	-	-	12
Тема 9. Інкотермс 2020	1	-	12
Тема 10. Врегулювання міжнародних торгових спорів	-	-	10
Тема 11. Сутність та основні форми міжнародних розрахунків	1	1	10
Тема 12. Світовий ринок товарів та послуг	-	-	10
Тема 13. Зовнішня торгівля та зовнішньоторговельна політика України	-	-	10
Всього	8	4	138

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття 1. Міжнародна торгівля: економічна сутність та концепції розвитку

Мета: освоїти знання про суть міжнародної торгівлі та концепції її розвитку

1. Сутність міжнародної торгівлі та її специфічні риси
2. Основні етапи розвитку міжнародної торгівлі
3. Концепції міжнародної торгівлі

Література: 1-25.

Практичне заняття 2. Система показників результативності міжнародної торгівлі

Мета: засвоїти вміння обраховувати результативність здійснення зовнішньоторговельних операцій

1. Абсолютні показники результативності міжнародної торгівлі.
2. Відносні показники результативності міжнародної торгівлі.
3. Показники структури міжнародної торгівлі.
4. Показники інтенсивності здійснення міжнародної торгівлі.
5. Показники економічної ефективності зовнішньої торгівлі.

Література: 1-25.

Практичне заняття 3. Національний рівень регулювання міжнародної торгівлі

Мета: вивчити особливості здійснення торговельної політики країн та методів регулювання міжнародної торгівлі

1. Основні типи торговельної політики.
2. Тарифні методи регулювання міжнародної торгівлі
3. Нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі.

Література: 1-25.

Практичне заняття 4. Наднаціональний рівень регулювання міжнародної торгівлі: СОТ

Мета: вивчити особливості регулювання міжнародної торгівлі СОТ

1. Історія створення ГАТТ/СОТ.
2. Сфера діяльності СОТ.
3. Цілі СОТ.
4. Функції СОТ.
5. Структура СОТ.
6. Процедура вступу до СОТ.
7. Фундаментальні принципи уніфікованих міжнародних правил товарної торгівлі.

Література: 1-25.

Практичне заняття 5. Форми міжнародної торгівлі

Мета: освоїти знання про різні види міжнародної торгівлі

1. Міжнародні торгові класифікатори.
2. Форми міжнародної торгівлі за специфікою предмета торгівлі.
3. Міжнародна торгівля промисловими товарами, машинами і устаткуванням.
4. Міжнародна торгівля сировинними матеріалами.
5. Міжнародна торгівля послугами.
6. Міжнародна торгівля продукцією інтелектуальної власності.
7. Форми міжнародної торгівлі за специфікою взаємодії суб'єктів.
8. Міжнародна зустрічна торгівля.
9. Електронна торгівля.
10. Міжнародний лізинг.
11. Міжнародне виробниче кооперування.

Література: 1-25.

Практичне заняття 6. Методи здійснення експортно-імпортних операцій

Мета: вивчити особливості різних методів здійснення експортно-імпортних операцій

1. Систематизація методів міжнародної торгівлі.
2. Торгівля через торговельно-посередницьку ланку.

Література: 1-25.

Практичне заняття 7. Організовані товарні ринки.

Мета: вивчити порядок проведення біржових операцій, міжнародних аукціонів та виставок.

1. Сутність міжнародної біржової торгівлі.
2. Види та порядок проведення біржових операцій.
3. Міжнародні товарні аукціони.
4. Міжнародні торги.
5. Міжнародні ярмарки та виставки.

Література: 1-25.

Практичне заняття 8. Міжнародні комерційні контракти

Мета: освоїти особливості заключення міжнародних комерційних контрактів

1. Багатокритеріальна класифікація міжнародних комерційних контрактів.
2. Підготовка до укладання міжнародного комерційного контракту.
3. Структура міжнародного комерційного контракту.
4. Укладання міжнародного комерційного контракту.
5. Умови контракту.
6. Торгові звичаї.
7. Виконання міжнародного комерційного контракту.

Література: 1-25.

Практичне заняття 9. Інкотермс 2020

Мета: вивчити особливості використання правил Інкотермс 2020

1. Суть Інкотермс та їх зміст.
2. Ключові зміни Інкотермс 2020 у порівнянні з 2010.

Література: 1-25.

Практичне заняття 10. Врегулювання міжнародних торгових спорів

Мета: вивчити процедуру врегулювання торгових спорів

1. Врегулювання міжнародних торгових спорів міжнародним комерційним арбітражем.
2. Врегулювання торгових суперечок у рамках СОТ

Література: 1-25.

Практичне заняття 11. Сутність та основні форми міжнародних розрахунків.

Мета: навчитися здійснювати різні форми міжнародних розрахунків

1. Характеристика міжнародних розрахунків.
2. Міжнародні розрахунки за допомогою акредитива.
3. Міжнародні розрахунки за допомогою інкасо

Література: 1-25.

Практичне заняття 12. Світовий ринок товарів та послуг.

Мета: навчитися характеризувати стан світових товарних ринків

1. Світовий товарний ринок: сутність, структура, ціноутворення.
2. Товарна структура світового ринку.
3. Регіональна структура світового ринку.
4. Міжнародна торгівля послугами.
5. Міжнародна торгівля фінансовими послугами.

Література: 1-25.

Практичне заняття 13. Зовнішня торгівля та зовнішньоторговельна політика України

Мета: навчитися аналізувати стан зовнішньої торгівлі країни

1. Товарна та географічна структура зовнішньої торгівлі України.
2. Підвищення конкурентоспроможності українських товарів на світовому ринку.
3. Митна політика країни.
4. Нетарифні методи торгової політики в Україні.

Література: 1-25.

6. Тренінг з дисципліни

Завдання 1. Розрахувати індекс інтенсивності торгівлі (ІТ) станом на 2021р. (країни обираються за номером студента в журналі академічної групи) та зробити відповідні висновки.

За допомогою даного індексу порівнюють частку експорту країни (об'єднання країн) призначення в загальному експорті досліджуваної країни відносно частки експорту країни (об'єднання країн) призначення в загальному світовому експорті:

$$IT = \frac{\frac{B_{ekj}^k}{B_{ек.св.}^k}}{B_{ек.св.}}$$

де B_{ekj}^k – обсяги експорту країни j до країни (об'єднання країн) призначення k , тис. грошових од.;

B_{ekj} – загальний обсяг експорту країни j , тис. грошових од.;

$B_{ек.св.}^k$ – обсяги експорту усіх країн світу до країни (об'єднання країн) призначення k , тис. грошових од.;

$B_{ек.св.}$ – загальний обсяг світового експорту, тис. грошових од.

Індекс вказує наскільки дві країни (або країна і об'єднання країн) торгують більш інтенсивно одна з одною, ніж з рештою світу.

Значення індексу більше 1 означає, що експорт до країни призначення є більш важливим для досліджуваної країни у порівнянні зі світовими масштабами; і навпаки, значення показника менше за одиницю вказує на меншу важливість країни (об'єднання країн) призначення як торговельного партнера для досліджуваної країни.

Завдання 2. Проаналізувати ринок товару його за такими показниками:

- 1) загальна характеристика товару та світового ринку цього товару;
- 2) світове виробництво даного товару (2015-2021);
- 3) світове споживання даного товару (2015-2021),
- 4) основні країни виробники та експортери обраного товару,
- 5) аналіз цін,
- 6) вплив війни в Україні на ринок цього товару.

Підготуйте доповідь та презентацію матеріалу.

Завдання 3. Використовуючи веб-сайт <https://tron.trade.ec.europa.eu/investigations/cases> виберіть 2 випадки антидемпінгового розслідування в ЄС і детально проаналізувати ці випадки: причини, статистичні дані та рішення.

Результати дослідження необхідно оформити у вигляді реферату обсягом 15-20 сторінок та зробити презентацію у Microsoft PowerPoint. Захист КПЗ передбачає особисте усне представлення аналітичної доповіді на практичних заняттях у вигляді виступу 5-10 хв. Студент має вільно володіти матеріалом, давати відповіді на запитання викладача та аудиторії. При оцінюванні буде враховано своєчасність виконання, дослідницький характер та обґрунтованість висновків доповідача

7. Тематика самостійних робіт студентів.

Організація самостійної роботи студентів вимагає особливої уваги, тому, що частина питань, кожної теми виноситься на самостійне вивчення студентами. Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених кафедрою для вивчення навчальної дисципліни. Методичні матеріали передбачають можливість проведення самоконтролю (питання, тестування) з боку студента. Самостійна робота над засвоєнням дисципліни може виконуватися у читальних залах академії, навчальних кабінетах та комп'ютерних лабораторіях, в домашніх умовах. Кафедра забезпечує консультації з окремих найскладніших тем курсу. Викладачі кафедри здійснюють також поточний і підсумковий контроль та аналізують результати самостійної роботи студента.

Навчальний матеріал, передбачений для засвоєння під час самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалом, який опрацьовується на навчальних заняттях.

Питання для самостійної роботи:

Тема	Завдання
Тема 1. Міжнародна торгівля: економічна сутність та концепції розвитку	Основні етапи розвитку міжнародної торгівлі.
Тема 2. Система показників результативності міжнародної торгівлі	Показники економічної ефективності зовнішньої торгівлі
Тема 3. Національний рівень регулювання міжнародної торгівлі	Приховані методи торговельної політики
Тема 4. Наднаціональний рівень регулювання міжнародної торгівлі: СОТ	Процедура вступу до СОТ.
Тема 5. Форми міжнародної торгівлі	Міжнародна зустрічна торгівля.
Тема 6. Методи здійснення експортно-імпортних операцій	Торгівля через торговельно-посередницьку ланку.
Тема 7. Організовані товарні ринки	Ф'ючерсні операції.
Тема 8. Міжнародні комерційні контракти	Умови контракту. Торгові звичаї.

Тема 9. Інкотермс 2020	EXW. CIF
Тема 10. Врегулювання міжнародних торгових спорів	Врегулювання торгових суперечок у рамках СОТ
Тема 11. Сутність та основні форми міжнародних розрахунків	Міжнародні розрахунки за допомогою інкасо
Тема 12. Світовий ринок товарів та послуг	Міжнародна торгівля фінансовими послугами.
Тема 13. Зовнішня торгівля та зовнішньоторговельна політика України	Підвищення конкурентоспроможності українських товарів на світовому ринку

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни “Міжнародна торгівля” використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів КПЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- ректорська контрольна робота;
- екзамен;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Міжнародна торгівля” визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги складової залікового кредиту:

(%)

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10% Поточне оцінювання	10% Модульна контрольна робота 1	10% Поточне оцінювання	10% Модульна контрольна робота 1	5% Тренінг	15% Самостійна робота	40% Екзамен
Визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять	1. Теоретичні питання- 30б. 2. Тести 30б. 3. Задача 40 б.	Визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять	1. Теоретичні питання- 30б. 2. Тести 30б. 3. Задача 40 б.	Оцінка завдання тренінгу- 4 завдання по 25 б	Визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих за самостійну роботу	1. Теоретичні питання- 50б. 2. Тести 20б. 3. Задача 30 б.

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Фліпчарт	1-13
2.	Ноутбук	1-13
3.	Проектор	1-13
4	Пакет презентаційних матеріалів	1-13

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.
2. Динаміка притоку прямих іноземних інвестицій в Україну. URL: www.ukrstat.gov.ua.
3. Ковтун Т., Магалова В. Сучасний стан і перспективи розвитку міжнародної торгівлі товарами. *Бізнес Інформ*. 2018. № 3 (482). С. 101-107.
4. Козак Ю.Г. Міжнародна торгівля: навч. посібник. 4 вид. ЦНЛ. 2019, 400с.
5. Міжнародна торговельна діяльність: підручник / Рокоча В.В., Алькема В.Г. та ін. – К.: ВНЗ «Університет економіки та права «Крок», 2018. 698с.
6. Набок І.І. Кон'юнктура світових товарних ринків. Навч. посібник / І. І. Набок. К. : НАУ, 2018. 193 с.
7. Право Світової організації торгівлі – стрижень міжнародного торговельно-економічного права (у міжнародних угодах і правозастосувальних актах) : навч. посіб. у 3 т. Т. 2 / С. Г. Осика, О. О. Бакалінська, А. О. Гришко. Ч. 1. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 792 с.
8. Рибак І., Бабінська О. Місце України в системі міжнародної торгівлі. *ΛΟΓΟΣ. Μυστεριο наукової думки*. 2020. №9. С. 13-16. DOI: <https://doi.org/10.36074/2617-7064.09.002>
9. Arzac E. Valuation for mergers, bigots and restructuring. URL: <http://www.researchgate.net/publication/228131090ValuationforMergersBuyoutsandRestructuring>.
10. Fortune Global 500. URL: <http://fortune.com/global500>.
11. Goldfarb, A., & Trefler, D. (2018). *AI and international trade* (No. w24254). National Bureau of Economic Research.
12. Hayakawa, K., & Mukunoki, H. (2021). Impacts of lockdown policies on international trade. *Asian Economic Papers*, 20(2), 123-141.
13. Hiscox, M. J. (2020). *International trade and political conflict*. Princeton University Press.
14. Incoterms 2020. URL: <https://iccwbo.org/resources-for-business/incoterms-rules/incoterms-2020/>
15. Jones, R. W., & Kierzkowski, H. (2018). The role of services in production and international trade: A theoretical framework. *World Scientific Book Chapters*, 233-253.
16. Kolinets L. International Trade. Textbook. Ternopil : PPC “University Thought“, 2021. 243 p.
17. McGovern, E. (2018). *International trade regulation* (Vol. 1). Globefield Press.
18. North American Free Trade Agreement (NAFTA). URL: <http://www.naftanow.org/>

19. Organization of Black Sea Economic Cooperation (BSEC) URL: <http://www.bsec-organization.org/Pages/homepage.aspx>
20. Organization of the Petroleum Exporting Countries (OPEC) URL: http://www.opec.org/opec_web/en/
21. The Impact of the COVID-19 Pandemic on Trade and Development: Lessons Learned. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/osg2022d1_en.pdf.
22. World economic outlook April 2022. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2022/04/19/world-economic-outlook-april-2022>.
23. World Trade Organisation. URL: www.wto.org
24. World Trade Statistical Review 2021. URL: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/wts2021_e/wts2021_e.pdf.
25. Xu, Z., Li, Y., Chau, S. N., Dietz, T., Li, C., Wan, L., ... & Liu, J. (2020). Impacts of international trade on global sustainable development. *Nature Sustainability*, 3(11), 964-971.